

opusdei.org

Život ve víře

Papež František při generální audienci vysvětlil nauku o ospravedlnění, o které mluví ve svých listech svatý Pavel.

Poznamenal, že „ospravedlnění z víry zdůrazňuje přednostní postavení milosti, kterou Bůh nabízí všem, kdo věří v jeho Syna, aniž by činil nějaké rozdíly.“

30.09.2021

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Na naší cestě k lepšímu porozumění nauce sv. Pavla se dnes střetáváme s obtížným, leč důležitým tématem, jímž je „ospravedlnění“. Co to znamená? Z nás hříšníků se stali spravedliví. Kdo nás ospravedlnil? Tento proces změny se nazývá ospravedlněním. Pravdou je, že máme své osobní hříchy, ovšem v základech jsme spravedliví. O této otázce se hodně diskutovalo ve snaze nalézt co nejpriléhavější výklad apoštolova myšlení a, jak to často bývá, dospělo se také k protichůdným postojům. V listu Galaťanům, stejně jako v listě Římanům, Pavel trvá na skutečnosti, že ospravedlnění pochází z víry v Krista. „Ale otče“, namítnete, „jsem spravedlivý, protože dodržuji všechna přikázání“. „Jistě, ale z toho neplyne tvé ospravedlnění, byl jsi ospravedlněn již dříve, někdo tě ospravedlnil, učinil tě spravedlivým před Bohem“. „Ano, ale vždyť hřeším!“ „Jistě, jsi spravedlivý, ale

hříšník. V základu jsi však spravedlivý. Kdo tě ospravedlnil? Ježíš Kristus. To je ospravedlnění.“

Co se skrývá za tímto slovem „ospravedlnění“, které je pro víru tak rozhodující? Není jednoduché dojít k vyčerpávajícímu vysvětlení, ovšem celkově lze o myšlení sv. Pavla jednoduše říci, že ospravedlnění je důsledkem „milosrdenství Boha, který nabízí odpuštění“ (KKC, 1990).

Takový je náš Bůh, je tolik dobrý! Slitovný, trpělivý, oplývající milosrdenstvím. Odpouští nám – a ospravedlnění je Bohem, který v Kristu každému od počátku odpouští. Boží milosrdenství přináší toto odpuštění. Bůh skrze Kristovu smrt – a to musíme zdůraznit: skrze Kristovu smrt – zničil hřích a konečným způsobem nám daroval odpuštění a spásu. Hříšníci se takovýmto ospravedlněním smiřují s Bohem a Bůh je přijímá. Je to jakýsi

návrat k původnímu vztahu mezi Stvořitelem a tvorem. Ospravedlnění, které Bůh uskutečňuje, nám proto umožňuje, abychom se navrátili do nevinnosti, jíž jsme pozbyli hříchem. Jak nastane ospravedlnění? Odpověď na tuto otázku s sebou přináší odhalení další novinky v učení sv. Pavla: ospravedlnění totiž nastává skrze milost. Jedině skrze milost: byli jsme ospravedlněni čistou milostí. „Takže nemohu, jak se to někdy dělává, jít za nějakým soudcem a podplatit ho, aby mi udělil spravedlnost?“ „Nikoli, tady nelze platit. Jeden jediný – Ježíš Kristus – zaplatil za nás všechny. A z Krista, který pro nás zemřel, pochází ona milost, kterou Otec dává nám všem. Ospravedlnění nastává skrze milost.

Apoštol si v živé paměti udržuje prožitek, který mu změnil život: setkání se zmrtvýchvstalým Ježíšem na cestě do Damašku. Pavel byl hrdý, zbožný, horlivý muž, přesvědčený o

tom, že spravedlnost spočívá ve svědomitém dodržování přikázání. V oné chvíli si jej však Kristus získal a víra v Něj ho v hloubi proměnila, povolila mu, aby odkryl do té doby skrytou pravdu: spravedlivými se nestáváme vlastní snahou, nikoli, nýbrž Kristus nás ospravedlňuje svou milostí. Pavel je tudíž ochoten vzdát se všeho, v čem dříve pro sebe viděl prospěch (*Flp 3,7*), protože odhalil, že jej spasila jedinečně Boží milost. Byli jsme ospravedlněni a spaseni skrze čistou milost, nikoli za své zásluhy. A to nám dodává velikou důvěrou. Jistě, jsme hříšníci, ale ubíráme se životem v Boží milosti, která nás ospravedlňuje pokaždé, když prosíme o odpuštění. Avšak Bůh nás neospravedlňuje až v onu chvíli, protože jsme již byli ospravedlněni, ale přichází, aby nám znovu odpustil.

Víra má tedy pro apoštola všezahrnující hodnotu, dotýká se každé chvíle a každého hlediska v

životě věřícího člověka. Od křtu až po odchod z tohoto světa vším prostupuje víra v Ježíšovu smrt a zmrtvýchvstání, které nám dává spásu. Ospravedlnění z víry zdůrazňuje přednostní postavení milosti, již Bůh bez jakéhokoli rozlišování nabízí těm, kteří věří v jeho Syna.

Nelze tedy nicméně vyvodit, že pro Pavla již mojžíšovský Zákon nemá cenu. Naopak, zůstává neodvolatelným darem Boha, a, jak apoštol píše, je „svatý“ (Řím 7,12). Také pro náš duchovní život je zásadní, abychom přikázání dodržovali, jak jsme již mnohokrát zopakovali, ovšem také v tomto případě nemůžeme spoléhat na vlastní síly, nýbrž je zásadní Boží milost, kterou dostáváme v Kristu, ona milost, která plyne z ospravedlnění, jež nám Kristus daroval a které za nás zaplatil. Od

Něj zdarma dostáváme lásku, která nám umožňuje konkrétně milovat.

V tomto kontextu je dobré připomenout také učení apoštola Jakuba, který píše: „Člověk bývá ospravedlňován pro své skutky, ne jenom pro víru“ – jevílo by se to opačně, ale není to tak. (...) „Neboť jako tělo bez duše je mrtvé, tak i víra beze skutků je mrtvá“ (*Jak 2,24.26*). Jestliže ospravedlnění nerozkvétá skrze naše skutky, bude pohřbeno, jako by bylo mrtvé. Je zde, ovšem je třeba je zpřítomňovat naším konáním. Jakubova slova tak doplňují Pavlovo učení. Pro oba dva tudíž víra odpovídá tím, že si nárokuje činnou lásku k Bohu a člověku. Proč máme být činní v této lásce? Protože ona láska nás všechny spasila a zdarma nás ospravedlnila!

Ospravedlnění nás včleňuje do dlouhých dějin spásy, které ukazují Boží spravedlnost: navzdory našim

trvalým pádům a nedostatkům se Bůh nevzdal, nýbrž přál si nás ospravedlnit a učinil tak skrze milost, darování Ježíše Krista, jeho smrt a zmrtvýchvstání. Několikrát jsem již popsal, jak Bůh jedná, a jeho styl jsem vystihl třemi slovy: blízkost, soucit a vlídnost. Bůh je nám stále nablízku, je slitovný a laskavý. Ospravedlnění je Boží největší blízkostí k nám, mužům a ženám, je nejsilnější Otcovou něhou.

Ospravedlnění je oním darem Kristovy smrti a zmrtvýchvstání, které nás osvobozují. „Ale otče, jsem hříšník, kradl jsem a...“ „Ano, ano, ale v základech jsi spravedlivý“.

Povol, aby Kristus toto ospravedlnění uskutečnil. Nebyli jsme odsouzeni, nikoli, v základech jsme ospravedlnění, či, dovoďte mi ten výraz, jsme svatí. Svým konáním se pak stáváme hříšníky.

Avšak v základech jsme svatí: povolme tedy oné Kristově milosti a

ospravedlnění, aby vyšly na povrch a daly nám sílu do další pouti. Světlo víry nám tak umožňuje rozpoznat nekonečnost Božího milosrdenství a milosti, která působí v náš prospěch. Totéž světlo nám také dává zahlédnout odpovědnost, která nám byla svěřena, abychom s Bohem spolupracovali na jeho díle spásy. Je nezbytné, aby se síla milosti snoubila s našimi skutky milosrdenství, podle kterých jsme povoláni žít, abychom dosvědčovali velikost Boží lásky. Pokračujme v této důvěře, že jsme byli všichni ospravedlněni, jsme spravedliví v Kristu a tuto spravedlnost máme uvádět ve skutek svým jednáním.

www.vaticannews.va/cs / Rome Reports

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/list-
galatanum-nauka-ospravedlneni/](https://opusdei.org/cs-cz/article/list-galatanum-nauka-ospravedlneni/)
(04.04.2025)